

תֵא חָזִי, מַה בְּتִיב לְעִילָא, (בראשית כה) וַאֲלֹהֶת תּוֹלְדוֹת
יְשֻׁמְעָאל, דְאַינּוֹן תְּרִיסֶר נְשִׁיאַין, לְבָתָר אָמֵר
וַאֲלֹהֶת תּוֹלְדוֹת יְצָחָק, סְלִקָא דְעַתָּה דְכִיוֹן דְכִתְבָב בֵּיה
בְיִשְׁמְעָאל דְאוֹלִיד תְּרִיסֶר נְשִׁיאַין, וַיְצָחָק אֹולִיד תְּרִין
גְנִין, דְאָ אָסְתָלָק וְדָא לֹא אָסְתָלָק. עַל דָא בְּתִיב
מַי יְמִילָל גְבוֹרוֹת יִי, דָא יְצָחָק, וַיְצָחָק אָפִיק לֵיה
לְיעָקָב דְהֹהֶה אִיהּוּ בְלַחְזֹדְיוּ יְתִיר מְפַלְהָו, דְאוֹלִיד
תְּרִיסֶר שְׁבָטִין, קִיּוֹמָא דְלְעִילָא וְתַתָּא. אָבָל יְצָחָק
לְעִילָא בְקָדוֹשָׁה עַלָּה (ס"א וַיְשֻׁמְעָאל) וְעַשְׂוֵו לְתַתָּא, וְעַל
דָא בְּתִיב, מַי יְמִילָל גְבוֹרוֹת יִי יְשֻׁמְעַע בָּל תְּהַלְתָו,
דָא יְעָקָב בְּדַ אַתְהַבָק שְׁמַשָא בְסִיחָרָא בְמַה כְּבָבִיא
נְהִירַין מְנִיחָה.

וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת יַצְחָק בֶּן אֶבְרָהָם. (בראשית כה) אמר רבי יוסף, מי שנא דעד הבא לא כתיב בין אברהם והשתא אמר, אלא אף על גב דברתיב ויברך

לשונו הקודש

וְאַתָּה רָאָה מֵהֶם בְּתִיב לְמַעַלָּה, וְאַלְהָ תְּלִדָּת יְשֻׁמְעָלָל. שָׁהָם שְׁנִים עֲשֵׂר נְשִׁיאִים. אַחֲרֵכֶם אָמַר וְאַלְהָ תְּוִלָּה יְצָחָק. הַתְּעִלָּה עַל דָּעַתְךָ שְׁכַתְבָּו בּוֹ בְּיִשְׁמְעָלָל שְׁהַוְלִיד שְׁנִים עֲשֵׂר נְשִׁיאִים וְיְצָחָק הַוְלִיד שְׁנִים בְּנִים, שֹׁזָה הַתְּעִלָּה וְזֹה לֹא הַתְּעִלָּה? עַל בֵּן בְּתוֹב מֵי מִלְלָנְבוֹת ה' יְשִׁמְעָל בְּלַתְּהִלָּתוֹ. זֹה יְעָקָב. בְּשַׁנְדְּבָק הַשְּׁמֶש בְּלַבְנָה, בְּמַה כּוֹבְבִים מְאִירִים מֵהֶם.

אלְהִים אֶת יַצְחָק בֶּןּוֹ הַשְׁתָּא דְמִית אֶבְרָהָם דִיּוֹקְנִיה
הָוּה בֵּיה, וְאַשְׁתָּאָר בֵּיה בַּיַּצְחָק, דְּכָל מָאוֹ דְחָמִי
לְיַצְחָק הָוּה אָמֵר דָא אֶבְרָהָם וְדָאי, וְהָוּה סְהִיד וְאָמֵר
(בראשית כה) אֶבְרָהָם הַוְלִיד אֶת יַצְחָק.

רַבִּי יַצְחָק קָם לִילִיא חָד (דף קלה ע'ב) **לִמְלָעֵי בָּאוּרִיִּתָּא**,
וּרְבִּי יְהוּדָה קָם בְּקָסְרוֹי, בְּהָהִיא שְׁעַתָּא. אָמֵר
רַבִּי יְהוּדָה, אֵיקּוּם וְאַיְזָיל לְגַבְּיַ רַבִּי יַצְחָק, וְאַלְעֵי
בָּאוּרִיִּתָּא וְגַתְהָבֵר כְּחָדָא. אֹזֶל עֲמִיה חֹזְקִיה בְּרִיה
דְהָוָה רְבִיא. בְּדַ קְרִיב אַבָּא, שְׁבָע לֵיה לְרַבִּי יַצְחָק
דְהָוָה אָמֵר, וַיְהִי אַחֲרֵי מָוֹת אֶבְרָהָם וַיַּבְרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת יַצְחָק בֶּןּוֹ וַיִּשְׁבַּט יַצְחָק עִם בָּאָר לְחֵי רֹזֵאי, הָאֵי
קָרָא לֹאָוֶר רִישָׁה סִיפִּיה וְלֹאָוֶר רִישָׁה רִישָׁה, מָאֵי
שְׁנָא דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַצְטְרִיךְ לְבָרְכָא לֵיה
לְיַצְחָק, בְּגַיּוֹן דְאֶבְרָהָם לֹא בְּרִכְיָה. מָאֵי טְעַמָּא, מְשֻׁום

לשון הקודש

רַבִּי יוֹסֵי, מָה שׁוֹנֵה שָׁעֵד בָּאָן לֹא בְּתוּב
בָּשְׁעָה הָהִיא. אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, אֲקוּם
וְאַלְדַּק לְרַבִּי יַצְחָק, וְאַעֲסֵק בְּתוֹרָה
וְגַתְהָבֵר יְהָה. הַלְּךָ עַמּוֹ חֹזְקִיה בֶּןּוֹ,
שְׁבָעַת שְׁמַת אֶבְרָהָם, דְמוֹתוֹן הִתְהַבֵּז,
וְגַשְׁאָרָה בַּיַּצְחָק. שְׁבֵל מֵשְׁרָאָה אֶת
יַצְחָק, הִיה אָוֹמֵר וְהַדְּאי אֶבְרָהָם, וְהִיה
מְעִיד וְאָוֹמֵר, אֶבְרָהָם הַוְלִיד אֶת יַצְחָק.
רַבִּי יַצְחָק קָם לֵיה אֶחָד לְעַסֵּק
בְּתוֹרָה, וּרְבִּי יְהוּדָה קָם בְּקִיסְרִיה

דְלֹא יִתְבַּרְךָ עֲשׂוֹ וְעַל דָא סְלִיקוֹ אֵינּוֹ בְּרָכָא
לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הָוּא וְאוֹקְמוֹהָ. וַיַּשֵּׁב יִצְחָק עִם בָּאָר
לְחֵי רָאִי, מַאי לְחֵי רָאִי, אֶלְאָ דְאָתְחָבָר בְּהָ
בְּשִׁבְגַּתָּא, בִּירָא דְמַלְאָךְ קִימָא אַתְחֵי עַלְהָ,
בְּתִרְגּוּמוֹ, יְבָגֵן בְּהָ בְּרִכְיָה.

אַדְהָבִי, בְּטַשׁ רַבִּי יְהוֹדָה אָבָּא וְעַל, וְאָתְחָבָרִי.
אמֵר רַבִּי יִצְחָק, הַשְׁתָּא זְוֹגָא דְשִׁבְגַּתָּא
בְּהָדָן. אָמֵר רַבִּי יְהוֹדָה, הָאִי בָּאָר לְחֵי רָאִי
דְקָאָמְרָת שְׁפֵיר, אָבָל בְּמַלְהָ אִשְׁתְּמָעָ. פָתָח וְאָמֵר,
(שיר השירים ח) מְעַנֵּן גְּנִים בָּאָר מִים חַיִם וְנוֹזְלִים מִן לְבָנָן,
הָאִי קָרָא אָתְמָר אָבָל הָא אֹזְקָמוֹה, מְעַנֵּן גְּנִים דָא
אָבָרָהָם בָּאָר מִים חַיִם דָא יִצְחָק, וְנוֹזְלִים מִן לְבָנָן
דָא יַעֲקֹב. בָּאָר מִים חַיִם דָא יִצְחָק, הַיִינּוּ דְבָתִיב
וַיַּשֵּׁב יִצְחָק עִם בָּאָר לְחֵי רָאִי. וְמַאי בָּאָר דָא

לשון הקודש

לְבָרְךָ אֶת יִצְחָק מִשּׁוּם שָׁאָבָרָהָם לֹא
ברָךְ אָתוֹתָו? מַה הַטָּעַם? מִשּׁוּם שְׁלָא
יִתְבָּרְךָ עֲשָׂו, וְעַל בֵּן עַלְוָן אָתוֹתָן בְּרָכוֹת
לְקָבָ"ה, וּבְאָרוֹהָו. וַיַּשֵּׁב יִצְחָק עִם בָּאָר
לְחֵי רָאִי, מַה זֶה לְחֵי רָאִי? אֶלְאָ
שְׁהָתְחָבָר עִם הַשְׁבִּינָה, הָבָאָר שֶׁל
מַלְאָךְ הַבְּרִית נְרָאָה עֲלֵיהֶן בְּתִרְגּוּמוֹ,
וּמִשּׁוּם בְּהָ בְּרִכְוּ.

בִּינְתִּים דְּפָק רַבִּי יְהוֹדָה בְּשֻׁעָר וְנִכְנָס,

שכִּינַתָּא. לְחֵי, דָא חֵי הָעוֹלָמִים, צַדִּיק חֵי הָעוֹלָמִים וְלִית לְאָפֶרֶשָׁא לוֹן, חֵי הוֹא בְּתִרְיִ עַלְמִין, חֵי לְעִילָּא, דָאִיהוּ עַלְמָא עַלְאָה, חֵי לְגַבֵּי עַלְמָא תַּתָּאָה, וְעַלְמָא תַּתָּאָה בְּגִנִּיהָ קִיּוֹמָא וְנַהֲרָא.

תָא חֵזִי, סִיחָרָא לֹא אַתְנְהִירָת, אַלְאָ כְּדַ חֵזִיא לִיהְ לְשִׁמְשָׁא, וּבֵין דְחֵזִיא לִיהְ, אַתְנְהִיר. וַעֲלֵ דָא הָאֵ בָּאָר לְחֵי רֹאֵי וְדָאֵי, וּבְדֵין אַתְנְהָרָא, וּקִיּוֹמָא בְּמֵין חֵזִין, לְחֵי רָאֵי, בְּגַזֵּן לְאַתְמָלִיא וְלְאַתְנְהָרָא מְהָאֵ חֵי.

תָא חֵזִי, בְּתִיב (דף קלו ע"א) (شمואל ב כ"ט) וּבְנִיהְ בֶּן יְהוֹיָדָעַ בֶּן אִישׁ חֵי דְחֵזָה צַדִּיק וְנַהֲרָא לְדָרִיהָ, כִּמְהָ דְחֵי דְלָעִילָּא נַהֲרָא לְעַלְמָא. וּבְכָל זְמָנָה הָאֵ בָּאָר לְחֵי אַסְתָּבָל וְחַמֵּי, בְּגַזֵּן לְאַתְנְהָרָא בְּדַקָּאָמָרָן. וַיַּשְׁבַּ יְצָחָק עִם בָּאָר לְחֵי רָאֵי. הִיְנוּ דְבִתִּיב, (בראשית כה)

לשון הקודש

וַיַּשְׁבַּ יְצָחָק עִם בָּאָר לְחֵי רָאֵי. וּמָה הַבָּאָר? זו הַשְּׁבִינָה. לְחֵי - זה חֵי הָעוֹלָמִים, צַדִּיק חֵי הָעוֹלָמִים, וְאֵין לְהַפְּרִיד אֶתְהָם. חֵי הוּא בְשִׁנֵּי עַולְמוֹת. חֵי לְפָעָלָה, שֶׁהָוָא הָעוֹלָם הָעַלְיוֹן. חֵי כָלֶפֶי הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן. וְהָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן בְשִׁבְילָיו קִים וּמְאִיר.

בָא רָאֵה, הַלְבָנָה לֹא מְאִיר אַלְאָ וּבְכָל זְמָן הַבָּאָר הוּא לְחֵי מִסְתְּכִלָּת וּרְוֹאָה בָּרִי לְהָאָר, בָמָו שָׁאָמְרָנוּ. וַיַּשְׁבַּ בְשַׁרְוֹאָה אֶת הַשְּׁמָשׁ, וּבֵין שְׁרוֹאָה

בְּקַחְתָּ אֶת רַבָּקָה, וִזְתִּיב בְּהַדָּה, וְאַתְּ אַחֵד עַמָּה,
חַשְׁךְ בְּלִילָה, דְּבַתִּיב, (שיר השירים ב) שְׁמַאלוֹ תְּתַת
לְרֹאשֵׁי. וְתָא חֲזִי, יִצְחָק בְּקַרְבָּת אַרְבָּע חָזָה בְּתַר
דְּמִית אַבְּרָהָם, מַהוּ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בָּאָר לְחֵי רֹאֵי,
לְאַזְדוֹג בֵּיה, וְאַחֵיד בֵּיה בְּהַחְזָא בִּירָא, לְאַתְעַרָּא
רְחִימָוֹתָא כְּדַקְאָמָרָן.

פָתָח רַבִּי יִצְחָק וְאָמָר, (קהלת א) זָרָח הַשְּׁמֶשׁ וּבָא
הַשְּׁמֶשׁ וְאֶל מָקוֹמוֹ שׂוֹאֵף זָרָח הַוָּא שָׁם.
זָרָח הַשְּׁמֶשׁ, דָא שְׁמַשָּׁא דְנַהֲיר לְסִיחָרָא, דְבָד אַתְחֵזֵי
בְּהַדָּה כְּדַיֵּן נַהֲרָא, וְאַתְגַּהֵר זָרָח מַאֲתָר עַלְאָה
דְקִיעִמָּא עַלְיָה, מַתְפֵּן זָרָח תְּדִיר. וּבָא הַשְּׁמֶשׁ,
לְאַזְדוֹגָא בְּהַדָּה לְסִיחָרָא. (קהלת א) הַוָּלֵךְ אֶל דְרוֹם,
דְאֵינוּ יְמִינָא וְשָׁוֵוי תּוֹקֵפָה בֵּיה, וּבְגַיְן דְתּוֹקֵפָה בֵּיה,
כָל חִילָא דְגֻפָא בִּימִינָא הַוָּא וּבֵיה תְּלִיא. וְלֹבֶתֶר

לשון הקודש

יִצְחָק עִם בָּאָר לְחֵי רֹאֵי, הַינּו שְׁבָתוֹב
בְּקַחְתָּ אֶת רַבָּקָה, וַיֵּשֶׁב עַמָּה וְהַתָּחֵד
עַמָּה, חַשְׁךְ בְּלִילָה, שְׁבָתוֹב שִׁירֵךְ שְׁמַאלוֹ
תְּתַת לְרֹאשֵׁי. וּבָא וּרְאֵה, יִצְחָק הָיָה
בְּקַרְבָּת אַרְבָּע אַחֲרֵי שְׁמַת אַבְּרָהָם. מַה
זָהָרָה עַמָּה, וְאֵתָה בְּאוֹתָה הַבָּאָר לְחֵי רֹאֵי?
הַאֲהָבָה, בָּמו שָׁאָמְרָנוּ.

פָתָח רַבִּי יִצְחָק וְאָמָר, (קהלת א) זָרָח

סּוֹבֵב אֶל צְפֻן, נָהִיר לְסַטְרָא דָא וְנָהִיר לְסַטְרָא דָא.
סּוֹבֵב סּוֹבֵב הַוְילָךְ הַרוּתָה, בְּקָדְמִיתָה כְּתִיב שְׁמָשׁ,
וְהַשְׂתָא רֹותָה. אֶלְאָכֶלֶת חֲדָא וְרוֹזָא חֲדָא, וְכֶלֶת דָא בְּגַיִן
דְּסִיחָרָא אֲתַנְהָרָא מְגִיה וַיַּתְחַבֵּרְיוֹן תְּרוּוּיְהוּ.

תָא חַזִי, בְּדַאתָא אֲבָרָהָם לְעַלְמָא חַבִּיק לְה
לְסִיחָרָא וְקָרִיב לְה, בִּין דָאַתָא יִצְחָק אַחֵיד בְּה
וְאַתְקִיף בְּהָ כְּדָקָא יִאּוֹת, וְמַשִּׁיךְ לְהָ בְּרָחִימָו, כִּמְה
דְאַתְמָר דְכְתִיב, (שיר השירים ב) שְׁמָאַלְוָה תְּתַת לְרָאָשִׁי. בִּין
דָאַתָא יַעֲקֹב, כְּדַיִן אֲתַחְבָּר שְׁמִישָׁא בְּסִיחָרָא וְאֲתַנְהָרָא,
וְאֲשַׁתְּפָחָ יַעֲקֹב שְׁלִים בְּכֶל סְטְרִין, וְסִיחָרָא אֲתַנְהִירָת
וְאֲתַתְקִינָת בְּתִרְיסָר שְׁבָטִין.

פָתָח רַבִּי יְהוֹדָה וְאָמֵר (קהלים קלד) הַגָּה בְּרָכוּ אֶת יְהוָה
כָל עָבֵדי יְהוָה וְגַוי. הָא קָרָא אַזְכָמָוָה, אֲבָל תָא
חַזִי, הַגָּה בְּרָכוּ אֶת יְהוָה וְמַאן אַיְנוֹ דִינָחָזָן לְבָרְכָא

לשון הקודש

מַאיְר לְצָד וְמַאיְר לְצָד וְה. סּוֹבֵב סּוֹבֵב
הַוְילָךְ הַרוּתָה. בְּרָאשׁוֹנָה בְּתוּב שְׁמָשׁ,
וּכְיעַת רֹוח? אֶלְאָכֶל אֶלְאֶל אַחֵיד וְסּוֹד אַחֵיד,
וְכֶל וְהַשְׁוּם שְׁתַלְבָנָה מְוֹאָרָת מְפָנָיו
וַיַּתְחַבֵּרְיוֹן שְׁנִיהם.

בָא רָאָה, בְּשַׁאֲבָרָהָם בָא לְעוֹלָם, חַבֵּק
אֶת הַלְּבָנָה וְקָרַב אֶתְהָ. בִּין שְׁבָא
יִצְחָק, אֲחוֹבָה וְהַחְזִיק בְּהַבְּרָאוֹי וְמַשְׁחָ

לייה לקדשא בריך הוא, כל עברי יי', בגין דכל בר ניש (דף קלו ע"ב) בעלמא מישראל אף על גב דכלא יתחיזן לברכה לייה לקדשא בריך הוא, ברכתא דבגיניהו יתברכין עלאין ותת אין מאן היא, היהא דברכין לייה עברי יי' ולא בלהו. ומאן איפון דברכתהון ברכתא, העומדים בבית יי' בלילות, אלין איפון דקיעמי בפלגות ליליא ואתערி למקרין באורייתא. אלין קיעמי בית יי' בלילות, דהא בדין קדשא בריך הוא אתי לאשתעשות עם צדיקיא בנטה רענן. ואנו קיעמי הכא לאתערא במלי דאוריתא, נימא במלי דיצחק. דאנן ביה.

פתח רבי יצחק ואמר. (בראשית כה) ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקהתו את רבקה וגוי. בן ארבעים שנה, אמר אתה למני הכא דהוה בן

לשון הקודש

באrhoהו. אבל בא ראה, הנה ברכו את החלילה ומתעוררים לברך את הקדוש ברוך הוא? כל עברי ה', משום שבכל אדם בעולם מישראל, אף על גב שבלם ראויים לברך את הקדוש ברוך הוא, הברכה שבשבילים יתברכו העליונים והתחתונים מה היא? אortho שברכים אותו עברי ה', ולא בלאם. ומפני הם שברכתם ברכה? העמידים בבית ה'